

Svar på skriftligt spörsmål SSS 233/2025 rd

Svar på skriftligt spörsmål om att svara på det globala finansieringsunderskottet för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 233/2025 rd undertecknat av riksdagsledamot Saara Hyrkkö /gröna m.fl.:

Hur ämnar regeringen svara på det faktum att det globala finansieringsunderskottet för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter har ställts på sin spets till följd av USA:s tillbakadragande och säkerställa kontinuiteten i UNFPA:s humanitära verksamhet i ett läge då organisationen har gått miste om nästan hälften av sin finansiering på grund av USA:s nedskärningar?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

I enlighet med redogörelsen för internationella ekonomiska relationer och utvecklingssamarbete är ett av fokusområdena i Finlands utvecklingspolitik att stärka kvinnors och flickors ställning, självbestämmanderätt samt sexuella och reproduktiva hälsa. Finland främjar målen för utrikes- och säkerhetspolitiken samt för utvecklingspolitiken i samarbete med de centrala FN-organisationerna. Det syns i fördelningen av finansieringen i Finlands utvecklingssamarbete. En av Finlands mest långvariga samarbetspartner i utvecklingssamarbetet är FN:s befolkningsfond UNFPA, vars arbete Finland ger särskilt stöd till genom allmän finansiering. Det allmänna stödet gör att UNFPA:s strategiska plan kan genomföras på ett effektivt och flexibelt sätt, både när det gäller utvecklingssamarbete och humanitärt arbete. 2024 och 2025 uppgår Finlands allmänna stöd till UNFPA till 25 miljoner euro per år. Dessutom har Finland gett stöd till UNFPA även på landsnivå i bland annat Moçambique och Tanzania. UNFPA är den FN-organisation som får mest allmänt stöd från Finland.

I enlighet med redogörelsen för internationella ekonomiska relationer och utvecklingssamarbete fortsätter Finland att ge humanitärt bistånd med betoning på att hjälpa de mest sårbara grupperna. Det allmänna stödet är genom sin flexibilitet också ett viktigt verktyg för att stödja FN-organens humanitära arbete. Tack vare det allmänna stödet har UNFPA snabbt kunnat svara på de mest brådskande behoven i krissituationer på olika håll i världen samt vara närvarande både före och efter kriser. Med flexibel allmän finansiering kan UNFPA förbereda sig och stärka ländernas förmåga att reagera på kriser. 2022–2024 tryggades bland annat 3,6 miljoner säkra förlossningar i humanitära sammanhang med hjälp av stöd från UNFPA.

På området sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter finansierar Finland förutom UNFPA även International Planned Parenthood Federation (IPPF) med sammanlagt 4,5 miljoner euro 2023–2025 samt

organisationen Ipas med sammanlagt 3,5 miljoner euro. Finland ger också fortsatt stöd till MSI Reproductive Choices Afghanistan i syfte att upprätthålla den reproduktiva hälsan och mödrhälsan med sammanlagt 10,8 miljoner euro 2025–2028.

Finlands mål inom humanitärt bistånd är att minska sexuellt och könsrelaterat våld samt att möjliggöra förverkligandet av sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Finland har inom humanitärt bistånd förbundit sig till flera frivilliga humanitära initiativ och mål. Många av dessa är inriktade på ett visst tema, såsom ”Call to Action on Eliminating Sexual and Gender-Based Violence in Emergencies”, som har som mål är att förebygga och eliminera sexuellt och könsbaserat våld i nödsituationer. De humanitära organisationer som Finland finansierar beaktar jämställdheten mellan könen i sina verksamhetssätt och operationer.

Finlands största allmänna stöd för humanitärt bistånd kanaliseras via FN:s centraliserade nödhjälpsfond CERF (5 miljoner euro/år). CERF är en strategisk humanitär korgfond som förvaltas av FN:s kontor för samordning av humanitärt bistånd, OCHA, och som gör det möjligt för FN-systemet att snabbt reagera på kriser, ökar finansieringens förutsägbarhet och bidrar till att hjälpen ges i rätt tid. I finansieringsbesluten fästs särskild uppmärksamhet vid jämställdhet (inkl. sexuellt våld). 2024 bidrog 74 procent av alla projekt som finansierades av CERF till att främja jämställdheten. Dessutom bestod 93 procent av projekten antingen av särskilt riktade skyddsåtgärder mot könsbaserat våld eller så innehöll de integrering av skyddet när det gäller detta.

Helsingfors 10.7.2025

Utrikeshandels- och utvecklingsminister Ville Tavio